

הארכת כהונתו של נציב שירות המדינה

הצעת להחלטה

מ ה ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 6 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, בהמשך להחלטת ממשלה 4161 מיום 12.9.2018, ועל אף האמור בהחלטת ממשלה 4470 מיום 8.2.2009, לאור נסיבות חריגות שנוצרו בשל הליכים משפטיים בנוגע לדרך מינוי נציב שירות המדינה הבא, להאריך את כהונתו של נציב שירות המדינה, פרופ' דניאל הרשקוביץ, בשלושה חודשים, עד ליום 12.12.2024, או עד למינוי נציב שירות מדינה קבוע אחר, לפי המוקדם.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 6 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 קובע שהממשלה תמנה נציב שירות המדינה.

בהחלטת ממשלה מס' 4470 מיום 8.2.2009, שעניינה קביעת תקופת כהונה של בכירים בשירות המדינה, נקבע כי נציב שירות המדינה ימונה לקדנציה קשיחה (קדנציה אחת ללא אפשרות הארכה) בת שש שנים.

בהחלטת ממשלה מס' 3739 מיום 13.5.2018, שעניינה אופן מינוי ועדת המינויים המיוחדת למתן חוות דעת על המועמד לתפקיד נציב שירות המדינה, נקבע כי תוקפה של אותה החלטה הוא לצורך בחירתו של נציב שירות המדינה הבא, וכי הממשלה תידרש בעתיד לנוהל שיגובש על ידי היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה לגבי דרכי מינויו של נציב שירות המדינה.

בהחלטת ממשלה מס' 4161 מיום 12.9.2018 מונה פרופ' דניאל הרשקוביץ לנציב שירות המדינה, לתקופה של שש שנים. לפיכך, תקופת כהונתו של פרופ' הרשקוביץ בתפקיד נציב שירות המדינה עתידה להסתיים ביום 11.9.2024.

ביום 11.8.2024, החליטה הממשלה להוסיף, באופן חד פעמי, לרשימת התפקידים הנבדקים על ידי הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים את תפקיד נציב שירות המדינה. הובהר כי התיקון נעשה בשל סמיכות מועד סיום כהונתו של נציב שירות המדינה. עוד נקבעו שינויים בהרכב הוועדה לצורך בדיקת המועמד לתפקיד נציב שירות המדינה. הובהר כי ההחלטה תקפה לבחירתו של נציב שירות המדינה הבא בלבד (החלטת ממשלה מס' 2129).

החלטת הממשלה האמורה התקבלה על אף קביעתה של היועצת המשפטית לממשלה כי קיימת מניעה משפטית לקדמה. סמוך לאחר קבלת ההחלטה, הוגשו לבית המשפט העליון 3 עתירות כנגד החלטת הממשלה (בג"ץ 37830-08-24, בג"ץ 41730-08-24 ובג"ץ 49541-08-24), שבמסגרת שתיים מהן התבקש צו ביניים, שימנע את מימוש החלטת הממשלה מס' 2129.

בהחלטת בית המשפט מיום 22.8.2024 נרשמה הודעת המשיבים שלפיה לא תתבצע כל פעולה לקידום מינוי נציב שירות מדינה קבוע עד למתן החלטת בית המשפט בבקשה לצו ביניים. עוד נקבע כי העתירות יידונו במאוחד, וכי המשיבים יגישו את תגובתם לבקשה לצו ביניים עד ליום 29.8.2024. תגובה מטעם הממשלה וראש הממשלה הוגשה ביום 29.8.2024, ותגובת היועצת המשפטית לממשלה והיועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה תוגש ביום 6.9.2024.

אמנם בהחלטת ממשלה מס' 4470 נקבעה לנציב שירות המדינה תקופת כהונה קשיחה, שאינה ניתנת להארכה, אולם בנסיבות העניין החריגות, המתוארות לעיל, כיוון שתקופת הכהונה של פרופ' הרשקוביץ עתידה להסתיים ביום 12.9.2024, ולאור ההליך בפני בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, מוצע להאריך את כהונתו של פרופ' הרשקוביץ בתפקיד לתקופה קצרה של

שלושה חודשים, או עד למינוי נציב שירות מדינה קבוע, בכפוף לפסיקת בית המשפט בהליכים האמורים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 4161 מיום 12.9.2018 ;

החלטת ממשלה מספר 4470 מיום 8.2.2009.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה.

סיווגים

סיווג ראשי: 04 מינויים

תחום פעולה עיקרי: 06 המגזר הציבורי

מגיש: ראש הממשלה

ג' באלול התשפ"ד
06 בספטמבר 2024

היועצת המשפטית

ירושלים, ב' באלול התשפ"ד
05 בספטמבר 2024
סימוכין: 0267810860

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת להחלטת ממשלה

נושא הצעת ההחלטה: הארכת כהונת נציב שירות המדינה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

סעיף 6 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 קובע כי:

"הממשלה תמנה נציב שירות המדינה (להלן – נציב השירות); על מינויו לא תחול חובת המכרז לפי סעיף 19 והודעה על המינוי תפורסם ברשומות."

בהחלטת ממשלה מס' 4470 מיום 8.2.2009, שעניינה קביעת תקופת כהונה של בכירים בשירות המדינה, נקבע כי נציב שירות המדינה ימונה לקדנציה קשיתה (קדנציה אחת ללא אפשרות הארכה) בת שש שנים.

בהחלטת ממשלה מס' 3793 מיום 13.5.2018, שעניינה אופן מינוי ועדת המינויים המיוחדת למתן חוות דעת על המועמד לתפקיד נציב שירות המדינה, נקבע כי תוקפה של אותה החלטה הוא לצורך בחירתו של נציב שירות המדינה הבא, וכי הממשלה תידרש בעתיד לנוהל שיגובש על ידי היועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה לגבי דרכי מינויו של נציב שירות המדינה.

בהחלטת ממשלה מס' 4161 מיום 12.9.2018 מונה פרופ' דניאל הרשקוביץ לנציב שירות המדינה, לתקופה של שש שנים, שעתידה להסתיים ביום 12.9.2024.

ביום 11.8.2024, החליטה הממשלה במסגרת החלטת ממשלה 2129 להוסיף, לרשימת התפקידים הנבדקים על ידי הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים באופן חד פעמי את תפקיד נציב שירות המדינה. הובחר כי התיקון נעשה בשל סמיכות מועד סיום כהונתו של נציב שירות המדינה. עוד נקבעו שינויים בהרכב הוועדה לצורך בדיקת המועמד לתפקיד נציב שירות המדינה. הובחר כי ההחלטה תקפה לבחירתו של נציב שירות המדינה הבא בלבד (החלטת ממשלה מס' 2129).

החלטה זו התקבלה בניגוד לחוות דעת היועצת המשפטית לממשלה, שקבעה כי קיימת מניעה משפטית בקידומה. סמוך לאחר קבלת ההחלטה הוגשו לבית המשפט העליון 3 עתירות כנגד החלטת הממשלה (בג"ץ 37830-08-24, בג"ץ 41730-08-24 ובג"ץ 49541-08-24), שבמסגרת שתיים מהן התבקש צו ביניים, שימנע את מימוש החלטת הממשלה מס' 2129, תוך הצגת שורת טענות נגד החלטה זו.

בהחלטת בית המשפט מיום 22.8.2024 נרשמה הודעת המשיבים שלפיה לא תתבצע כל פעולה לקידום מינוי נציב שירות מדינה קבוע עד למתן החלטת בית המשפט בבקשה לצו ביניים. עוד נקבע כי העתירות יידונו במאוחד, וכי המשיבים יגישו את תגובתם לבקשה לצו ביניים עד ליום 29.8.2024. תגובה מטעם הממשלה וראש הממשלה הוגשה

היועצת המשפטית

ביום 29.8.2024, ותגובת היועצת המשפטית לממשלה והיועצת המשפטית של משרד ראש הממשלה תוגש ביום 6.9.2024.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהחלטת ממשלה מס' 4470 נקבעה לנציב שירות המדינה תקופת כהונה קשיחה, שאינה ניתנת להארכה, ומשכך נציב שירות המדינה הנוכחי אמור לסיים את תפקידו ביום 11.9.2024, ללא אפשרות הארכה.

כאמור, במסגרת ההליך המתנהל בפני בג"ץ טרם ניתנה החלטה בבקשה לצו ביניים, אולם המשיבים התחייבו שלא תתבצע כל פעולה לקידום מינוי נציב שירות קבוע עד למתן החלטת בית המשפט בבקשה לצו ביניים, ולכן טרם החל הליך כלשהו למינוי נציב שירות מדינה חדש.

בנסיבות אלו, קיימות שתי אפשרויות להמשך איוש המשרה: הארכת כהונתו של נציב שירות המדינה המכהן בתקופה קצרה או מינוי ממלא מקום זמני, בהתאם לסעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

הגם שהארכת כהונת הנציב הנוכחי חורגת מהחלטת הממשלה לקבוע תקופת כהונה קשיחה לתפקיד זה, דבר המעורר קושי היות שככלל יש לעמוד על תקופות הכהונה שנקבעו למשרות הבכירות בשירות המדינה, זאת בפרט בכל הקשור לתפקידו של נציב שירות המדינה, שהוא עובד מדינה בכיר ועצמאי שאחראי על ניהול כלל כוח האדם בשירות המדינה, נראה כי נוכח הנסיבות המיוחדות של המקרה, הארכת כהונתו של נציב שירות המדינה בתפקיד לתקופה קצרה של שלושה חודשים היא אפשרות עדיפה בהשוואה למינוי ממלא מקום זמני מקרב עובדי המדינה אשר אין לו כל ניסיון לעומת מי שמילא את התפקיד בשנים האחרונות.

בהקשר זה יצוין כי הארכת תקופת כהונה של נושא משרה שכהונתה קצובה לתקופת כהונה קשיחה הינה אפשרית בהתאם להחלטת ממשלה 4440 מיום 6.1.2019, שקובעת מנגנון להארכת כהונה במקרים חריגים. במנגנון זה נעשה שימוש מעת לעת, כאשר מתעורר הצורך בדבר, כפי שנעשה לאחרונה במקרה של מנהל רשות המיסים, שכהונתו הוארכה עד ידי שר האוצר בממשלה הנוכחית בשתי תקופות של שלושה חודשים לאחר שסיים קדנציה קשיחה של חמש שנים, בשל הימשכות הליך איתור מחליפו. הואיל והצוות המוסמך להאריך כהונה לפי החלטת ממשלה 4440 הוא בראשות נציב שירות המדינה, יש מקום לכך שכהונתו של הנציב עצמו תוארך על-ידי הממשלה, כפי שנעשה בהחלטה הנוכחית.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

נוכח האמור לעיל, מאשרת כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

שלומית ברנע פרגו, עו"ד
היועצת המשפטית